

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi november hó 28. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az erőszakos közöszlés büntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 8.B.424/2013/18. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott cselekményeit 3 rb. az 1978. évi IV. törvény 197.§ (1) bekezdésének I. fordulataiban meghatározott és a (2) bekezdés a) és b) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés szerint minősülő erőszakos közöszlés büntettének, melyből 1 rb. cselekmény kísérlet, 1 rb. az 1978. évi IV. törvény 198.§ (1) bekezdésének III. fordulataiban meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szemérem elleni erőszak büntettének, 1 rb. az 1978. évi IV. törvény 201.§ (1) bekezdésének II. fordulataiban meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett megrontás büntettének, és 1 rb. az 1978. évi IV. törvény 195.§ (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetése büntettének minősíti;
- a vádlott halmazati büntetését - a közügyektől eltiltás érintetlenül hagyása mellett - 9 (kilenc) év fegyházra enyhíti;
- a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a cselekmények eltérő minősítését indítványozta akként, hogy a sértett tizenkettedik életévének betöltése előtti cselekményeket a terhelt erőszakkal és nem az elsőfokú bíróság által megjelölt minősített fenyegetéssel követte el, míg a tizenkettedik életévének betöltése utáni cselekmények súlyosabban, a Btk.197.§ (1) bekezdés a) pontjára és a (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülnek.

A védő a nyilvános ülésen a korábban bejelentett jogorvoslati kérelmét némileg módosítva, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- Az ítélet 3. oldalának 7. bekezdését a tényállásból mellőzte.
- Az ítélet 3. oldalának 8. bekezdését azzal egészítette ki, hogy amikor a vádlott a sértettet az ölébe húzta, nemi szerve a sértett nemi szervébe hatolt, a sértett fájdalmát, majd a menekülését ez okozta.
- Az ítélet 4. oldalának első bekezdését annyiban helyesbítette, hogy az ott leírt cselekmények helyesen 2006. év második feléig tartottak, illetve az orális mellett kézzel történő kielégítések is történtek.
- Ezeknek a cselekményeknek a kezdeményezője minden esetben a vádlott volt, aki kitartóan - naponta több alkalommal, esetenként órákon keresztül - arra kérte a sértettet, hogy közösüljön vele, majd ennek elutasítása után, hogy szájjal elégítse ki. Ezen alkalmakkor tettlegességre nem került sor, a vádlott azonban azzal fenyegetőzött, hogy amennyiben nem teljesíti a kérését, ő is „ilyen lesz” vele szemben, nem fog neki megengedni semmit, nem mehet ki játszani, hozzá sem jöhet senki, nem barátkozhat senkivel és az édesapját sem látogathatja meg. A sértett a folyamatos zaklatás, unszolás és a fentiekben írt fenyegetések hatására az esetek többségében teljesítette a vádlott kérését, néhány alkalommal azonban - különösen az időszak vége felé - megtagadta azt.
- A tényállásból az ítélet 4. oldalának második és harmadik bekezdését mellőzte.

(sértett tanúvallomása a nyomozati iratok 39-40. oldalán, illetőleg a Komlói Városi Bíróság 2.B.378/2008/9. számú tárgyalási jegyzőkönyvének 6. oldalán.)

- **sértett** életvitelében markáns törés vagy egzaltáció aktuálisan nem explorálható, megfelelő hosszú távú tervekkel rendelkezik. Párkapcsolata, illetve szexuális élete némileg terhelt, ami az általa elszenvedett szexuális traumára vezethető vissza. A sértett életvitelében depresszív tünetképződés tárható fel, mely az erőteljes elhárító mechanizmusok alkalmazása mentén kialakuló lelki élet sivárságával hozható összefüggésbe. Az elhárítások során nagyfokú pszichés energiát használ, amely a személyiség sivárságát alakítja ki.

(szakértő1 igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleménye a Komlói Városi Bíróság B.65/2012/20. sorszáma alatt.)

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, a vádlott védekezésével szemben álló részében a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A Be.2.§ (4) bekezdése értelmében a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl azonban nem terjeszkedhet.

A Komlói Városi Ügyészség B.811/2008/8-I. számú vádiratában a 2006. év második feléig tartó eseményeket tette vád tárgyává, melynek kiterjesztésére az eljárás során nem került sor. Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése után a törvényszékre 2014. évi május hó 27. napján eljuttatott ügyészi végindítványban ugyancsak a 2006. év második feléig megjelölt időtartam szerepel.

Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság a vádlott kielégítésében megnyilvánuló cselekményeket egészen a 2008. évi június hónap elejéig elbírálta, mellyel a Be.373.§ (1) bekezdésének II. fordulataiban fel nem sorolt eljárási szabálysértést követett el. Ez az eljárási szabálysértés azonban nem vezetett a Be.375.§ (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezéshez, az ugyanis a másodfokú eljárásban orvosolható volt.

A sértett tizennegyedik életévének betöltését, azaz a 2006. évi május hó 4. napjától a 2006. év második feléig tartó cselekményeket - az alábbiakban kifejtendő jogi érvekre figyelemmel - a másodfokú bíróság természetes egységként kiskorú veszélyeztetése büntettének minősítette. Ezért az eljárási szabálysértés a tényállás helyesbítésével, a 2006. év második felét követő eseményekre utalásnak a tényállásból történő mellőzésével és a bűnösség köréből történő kirekesztésével orvosolható volt. Következésképpen az ítélet ezen részének a Be.373.§ (1)

bekezdés l/c. pontja szerinti hatályon kívül helyezésére és törvényes vád hiányában az eljárás megszüntetésére nem volt szükség.

Itt kíván utalni arra is a másodfokú bíróság, hogy az ítélet 5. oldalának harmadik bekezdésében írtak, illetve az ügyészégi beadvány elnevezése ellenére a 2013. évi január hó 14. napján nem a vád kiterjesztésére, hanem megváltoztatására került sor. Az ügyész ugyanis a vádiratban eredetileg is szereplő tények alapján mindössze arra tett indítványt, hogy a vádlott cselekményeit az elsőfokú bíróság az erőszakos közösülés büntette mellett szemérem elleni erőszak büntetteként is minősítse. Tekintettel azonban arra, hogy ténybelileg a bűnösség köre nem változott, ezért - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - ekkor nem a vád kiterjesztésére, hanem annak megváltoztatására került sor.

A 2013. évi szeptember hó 30. napján azonban - amikor a vádiratban eredetileg nem szereplő újabb tények bevonásával került sor a súlyosabb bűncselekmény megállapításának indítványozására - valóban a vád kiterjesztése történt meg.

A vádon történő részbeni túlterjeszkedésben megnyilvánuló eljárási szabálysértéstől eltekintve az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával, a szükséges részletességgel folytatta le. Feltárta és megvizsgálta azokat a bizonyítékokat, amelyek a múltbeli eseményeknek a lehetőségek szerinti rekonstruálásához szükségesek voltak. A bizonyítékokat döntően a logika szabályainak megfelelően értékelve adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlotti védekezés elvetésének okairól.

Az ügy sajátossága volt a hasonló típusú, családi körben elkövetett nemi erkölcs elleni cselekményekre általában jellemző körülmény, nevezetesen a bizonyítékok szűk köre. A másodfokú bíróság azonban egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy ezek a szűk körű bizonyítékok is megnyugtatóan és kétséget kizáró bizonyossággal tették lehetővé a vád tárgyává tett tények többségének a megállapítását.

Nem felel meg a valóságnak a vádlott azon állítása, hogy közvetlen bizonyítékok nem álltak rendelkezésre, hiszen az ügy sértettjének a tanúként tett vallomása, mint közvetlen bizonyíték döntő jelentőséggel bírt a tények megállapítása során. A sértett vallomásai a másodfokú bíróság álláspontja szerint is élet- és élményszerűek, túlzásoktól, irreális, a vádlottal szembeni elfogultságra utaló körülményektől mentesek voltak.

A sértett a többéves eljárás során a sérelmére elkövetett cselekmények megtörténtét a nyomozó hatóság, a bíróság és a szakértők előtt is a lényegét tekintve azonos módon és határozottan adta elő. A nyilatkozataiban mutatkozó kisebb eltérések részben az időmúlás tényével, részben a cselekmények elszenvedésekor fennálló alacsonyabb életkorával voltak magyarázhatóak. A

másodfokú bíróság semmilyen olyan okot nem észlelt, amely akár csak valószínűsíthette volna, hogy a sértettnek bármilyen okból érdekében állt volna, hogy a vádlottat ilyen kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésével hamisan vádolja.

Kétségtelen tény, hogy először csak a 2008. évi június hó 14. napján beszélt az édesanyjának a sérelmére elkövetett cselekményekről, majd ezt követően, 2008. évi június hó 16. napján került sor a vádlottellen a feljelentés megtételére. Ennek indoka azonban a rendelkezésre álló adatokból megállapítható azon körülmény volt, hogy a büntetőeljárás megindulása a sértett, az édesanyja és a testvére életében negatív változásokat idézett elő, mely - általa előre látott - negatív változások bekövetkeztétől tartva a vele történt eseményeket édesanyja elől elhallgatta.

Különös jelentősége volt annak a körülménynek, hogy a sértett két kívülálló személynek, két barátjának - **tanú1**nak és **tanú2**nak - beszélt az eseményekről, **tanú1**nak már a büntetőeljárás megindulását megelőzően több évvel. E két tanú vallomása - akikkel a sértett a büntetőeljárás során már semmilyen kapcsolatban nem volt - előadását határozottan és egyértelműen alátámasztotta.

Tanú1 - aki a sértett közlésének az időpontjában maga is a gyermekkor határán lévő személy volt - az általa elmondottakat olyan súlyúaknak tekintette, hogy erről a testvérének és a testvére házastársának is beszámolt, akik ígéretet tettek neki arra, hogy a sértett édesanyját erről tájékoztatják. Erre azonban nem került sor.

Tanú2 ugyancsak határozottan állította az eljárás során, hogy a sértett nem saját megfontolásából, elhatározásából mondta el neki a vele történeteket, hanem azért, mert miután testi kontaktust kívánt vele létesíteni és észlelte a féltékenységét, az erre való képtelenségét, rákérdezett annak okára. Hangsúlyozta azonban **tanú2** tanúvallomásában azt is, hogy a sértett mindvégig kérte tőle, hogy az általa elmondottakról az édesanyjának ne beszéljen.

Részben tehát a feljelentést megelőzően több évvel korábban a **tanú1**nak történt bizonyított közlés, részben pedig a **tanú2**nak elmondottak körülményei és részletei folytán teljes egészében kizárható az a vádlotti védekezés, mely szerint a sértettnek, illetve a sértett édesanyjának vagyoni megfontolásokon nyugvó és erre irányuló „összeesküvéséről” lenne szó. A fentiekben rögzített tények nem csak ellentmondanak ennek, de kategorikusan ki is zárják e lehetőséget, amint erre egyébként az elsőfokú bíróság is utalt.

A cselekmények ismertté válásának napján a sértett, illetve a vádlott családi házában történt eseményekkel kapcsolatban pedig már tanú3- és nem az elsőfokú bíróság ítélete 4. oldalának 5. és 6. bekezdésében írt - és **tanú2** is közvetlen tudomással bíró tanúként tett tanúvallomást, melyben mindketten megerősítették a vádlottnak azt az ítéleti tényállásban is szereplő közlését, hogy azt mondta az őt felelősségre vonó házastársának, hogy csak szórakozott a sértettel.

A sértett, valamint a vallomását alátámasztó tanú3, **tanú1** és **tanú2** előadásán túlmenően - ugyancsak egyezően az elsőfokú bírósági állásponttal - kiemelt jelentőséget tulajdonított a másodfokú bíróság is a pszichológus szakértői véleménynek. **Szakértő1** igazságügyi szakértő a sértett kétszeri vizsgálatát követően határozottan és egybehangzóan állította, hogy az általa elmondottak kellően élet- és élményszerűek, amelyeket a metakommunikációs és szcenikus információk és a felvett tesztadatok is megerősítettek. Köztük annak a Rorschach-tesztnek az adatai is, melynek a kijátszására vagy félrevezetésére - a beépített ellenőrzési mechanizmusok miatt - nincs lehetőség. A kommunikáció során észlelt jelek alapján a betanítottság, a kóros fantáziáműködés, illetve a valóság szándékos elferdítése megnyugtató módon kizárható volt.

Szakértő2 igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleménye ugyancsak összhangban állt a **szakértő1** szakértői véleményében foglaltakkal: a vádlott vizsgálatokor azt észlelte, hogy a válaszadások során valaminek az eltitkolására törekszik.

Szakértő3 igazságügyi szakértő szakvéleménye ugyancsak a sértett vallomását támasztotta alá, illetve nem zárta ki az általa elmondottak valóságát. Ennek alapján ugyanis megállapítható volt, hogy a cselekmények ismertté válásakor elvégzett nőgyógyászati vizsgálat a sértetten bizonyos elváltozásokat észlelt, melyeknek az időpontja kétségtelenül nem volt ugyan tisztázható, legvalószínűbb oka azonban a hüvelyi közösülés volt. A másodfokú bíróság számára is kellően bizonyított volt ugyanakkor az a tény, hogy 2008-ban, a cselekmények ismertté válásakor, illetve azt megelőzően a sértettnek olyan barátja, akivel szexuális életet élt volna, még nem volt.

Ezeket a körülményeket tehát együttesen értékelve és nem megismételve az elsőfokú bíróság érvelésének valamennyi részletét, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a megállapított, és a vádlott védekezésével szemben álló tények kellő bizonyítékokon, illetőleg azoknak a logika szabályai szerinti mérlegelésén alapulnak.

A tényállás helyesbítésére és kiegészítésére a fentiekben említett vádon túlterjeszkedés kiküszöbölése okából, a büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság által értékelt, de a tényállásban nem szereplő sértetti állapot és életvitel rögzítése érdekében, továbbá azért került sor, mert nem észlelte az elsőfokú bíróság, hogy az erőszakkal nem járó és a másodfokú bíróság által folytatólagosan elkövetett szemérem elleni erőszak büntetteként részben pedig folytatólagosan elkövetett megrontásként értékelt cselekmények kiváltó okai nem az elsőfokú bíróság által az ítéletben feltüntetett tények, körülmények voltak. Az ott leírtak ugyanis nem egyeznek meg a sértettnek egyébként az elsőfokú bíróság által is elfogadott vallomásaiban foglaltakkal.

Ezért tehát a másodfokú bíróság részben egyes ténymegállapítások mellőzése mellett ezeknek a cselekményeknek az okait és lefolyását a **sértett** nyomozás során és a tárgyaláson tett vallomásai alapján helyesbítette, illetve kiegészítette.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, a cselekmények minősítése azonban nem felel meg a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a büntető törvény időbeli hatályának a kérdésében.

E körben mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy a Be.354.§ (1) bekezdésében foglalt súlyosítási tilalom - a fellebbviteli főügyészség álláspontjával szemben - az időbeli hatály eldöntése szempontjából nem bír jelentőséggel, miután a büntető törvény időbeli hatálya anyagi jogi rendelkezés, míg a súlyosítási tilalom eljárásjogi jogintézmény. A súlyosítási tilalomtól függetlenül kell tehát megállapítani, hogy egy adott bűncselekményt melyik törvény értékeli enyhébben vagy súlyosabban.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény biztosít a vádlott számára kedvezőbb elbírálást.

Amint arra az ügyész az átiratában és a perbeszédében is utalt a Btk.36.§-a szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés leghosszabb tartama halmazati büntetés esetén 25 év, míg az 1978. évi IV. törvény 40.§ (2) bekezdése értelmében 20 év. Az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény alkalmazása esetén tehát a büntetési tétel felső határa a Btk.81.§ (3) bekezdése szerint 22 év 6 hónapra emelkedne.

Ezen túlmenően hangsúlyozni kell azt is, hogy a Btk.80.§ (2) bekezdése szerint határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó, míg az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény ilyen rendelkezést nem tartalmazott.

Ezek tehát olyan kérdések, amelyek feltétlen érvényesülést követelnek, és mint ilyenek megelőzik a feltételes szabadságra bocsátás esetlegesen alkalmazandó kedvezőbb lehetőségét.

Mindezeket értékelve tehát a másodfokú bíróság az elkövetéskor hatályban volt büntető törvényt alkalmazva a vádlott cselekményeit az 1978. évi IV. törvény szerint minősítette.

A fentieken túlmenően azonban a cselekményeknek az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerinti minősítésével sem értett egyet a másodfokú bíróság, észelve egyúttal azt is, hogy e körben az elsőfokú bíróság a jogi indokolási kötelezettségét sem teljesítette. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság

ítéletszerkesztési hibát is vétett, amikor a bizonyítékok értékelése körében tett olyan megállapításokat, amelyek a jogi indokolás körébe tartoznak. Ezért az elsőfokú ítélet 7. oldalának utolsó bekezdésében és a 8. oldal első, második, harmadik és negyedik bekezdésében foglaltakat a másodfokú bíróság a jogi indokolás részének tekintette, azonban - mivel az ott leírtakkal nem értett egyet - azt teljes egészében mellőzte.

Nem volt érthető a másodfokú bíróság számára, hogy amennyiben - az ügyészi álláspontot elfogadva - egységesen szexuális erőszak bűntetteként értékelte az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményeit, akkor miért minősítette azokat kettő rendbelinek, egy rendbeli folytatólagosan elkövetett bűncselekmény helyett. Az ítélkezési gyakorlat szerint a folytatólagosság megállapítása szempontjából ugyanis nincs jelentősége annak, hogy az adott bűncselekmény alap vagy minősített esetét követte-e el a vádlott, illetőleg hogy a minősítő körülmények között eltérés van. Ezért tehát a másodfokú bíróság megítélése szerint még az új büntető törvény alkalmazása esetén is helytelen ez a minősítés.

Az 1978. évi IV. törvény szerinti minősítéssel kapcsolatban az alábbiakra kívánt rámutatni a másodfokú bíróság:

Erőszakos cselekmény az irányadó tényállás szerint három történt, melyek közül kettő befejezett magatartás volt, egy pedig kísérleti szakban maradt. A másodfokú bíróság megítélése szerint az iratok között, de a tényállásban sincs olyan adat, amelyből azt lehetne megállapítani, hogy ezek a cselekmények olyan rövid időközönként - legfeljebb kettő-négyhavonta - követték volna egymást, amelyek a folytatólagos értékelésüket lehetővé tennék. Mindössze az került tényként rögzítésre, hogy az első cselekmény 2002 júniusában történt, míg a második és harmadik ettől számított két éven belül, a sértett tizennegyedik életévének betöltését megelőzően. Ez önmagában nem ad kellő alapot annak a megállapítására, hogy az egyéb feltételek kétségtelen megléte mellett a rövid időközönkénti elkövetés is bizonyítva lenne.

Ezért a másodfokú bíróság ezen cselekményeket 3 rendbeliként értékelte azzal, hogy ezek az erőszakos közöszlés bűntettének a kétszeresen minősülő esetének a megállapítására alkalmasak. Mégpedig azért, mert mindegyikben erőszak tanúsítására került sor, a sértett a tizennegyedik életévét nem töltötte be az elkövetéskor, illetve a vádlott nevelése, felügyelete alatt álló személy volt.

Az első esetben a bűncselekmény befejezettsége nem kétséges. A második magatartással kapcsolatban az ítélet harmadik oldalának utolsó előtti bekezdésében írt tényállás a másodfokú bíróság által eszközölt kiegészítés nélkül értelmetlen, hiszen nem derül ki belőle, hogy mitől érzett a sértett fájdalmat, illetve miért szaladt el, ha csak arról lenne szó, hogy a vádlott maga felé húzta. A sértett vallomásai és ekként a kiegészített tényállás alapján azonban egyértelmű az, hogy legalább a jogi értelemben vett befejezett közöszlés ebben az esetben is megtörtént.

A harmadik alkalommal erre azért nem került sor az irányadó tényállás szerint, mert a vádlott észlelte a házastársa megérkezését, azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint a cselekmény a kísérleti szakhoz szükséges mértéket mindenképpen elérte. Az ítélezési gyakorlat szerint a közösülés megtörténtéhez szükséges testhelyzet felvétele érdekében alkalmazott erőszak már kísérleti szakba juttatja a cselekményt. Az erőszak mértékével kapcsolatban pedig arra a bírói gyakorlatra szükséges utalni, amely szerint a sértett és az elkövető életkorára figyelemmel adott esetben egy kisebb fokú erőszak is alkalmas lehet a kényszerítés tényállás szerinti megállapítására (BJD 8191.).

Ezért tehát az elbírált cselekményeknek azt a részét, ahol erőszak tanúsítására került sor a vádlott részéről, a másodfokú bíróság 3 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 197.§ (1) bekezdésének I. fordulatóban meghatározott és a (2) bekezdés a) és b) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés szerint minősülő erőszakos közösülés büntetteként értékelte, melyből 1 rendbeli a 16.§ szerinti kísérlet.

Az erőszakos közösülés büntette mellett párhuzamosan a sértett tizedik életévétől, tehát a tizenkettedik életévét be nem töltött korától kezdődően folyt az eseményeknek egy másik sorozata, ahol azonban erőszakra és a kiegészített tényállásból megállapíthatóan olyan fenyegetésre sem került sor, amely a bírói gyakorlat szerint az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés körébe volna vonható. Ezért ezeknek a cselekményeknek a minősítése a sértett életkorától függően változik.

A tizenkettedik életévét be nem töltött sértett az 1978. évi IV. törvény 210.§-a értelmében védekezésre képtelennek minősül, ezért ezek a magatartások az 1978. évi IV. törvény 198.§ (1) bekezdésének III. fordulatóban meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szemérem elleni erőszak büntettének minősülnek tekintettel arra, hogy több, ezúttal valóban rövid időközönként ismétlődő cselekményről volt szó az irányadó tényállás szerint.

A sértett tizenkettedik életévének a betöltésétől a tizennegyedik életévének betöltéséig - tehát 2004. május 4. napjától 2006. május 4. napjáig - terjedő időszak - miután erőszak, illetve minősített fenyegetés ebben az esetben sem történt - a másodfokú bíróság megítélése szerint az 1978. évi IV. törvény 201.§ (1) bekezdésének II. fordulatóban meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett megrontás büntetteként értékelendő.

A sértett tizennegyedik életévének betöltése után, tehát 2006. május 4. napjától 2006. második feléig történő részecselekmények az 1978. évi IV. törvény 195.§ (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetése büntetteként minősülnek. A vádlott ugyanis mint a sértett nevelőapja a sértett nevelésére, felügyeletére köteles személy volt. Nyilvánvaló továbbá az is, hogy a sértett akarata ellenére, minősített fenyegetésnek ugyan nem tekinthető presszió hatása alatt, édesanyjának a férjével folytatott orális és egyéb szexuális cselekmény a vádlott részéről a kiskorú erkölcsi és érzelmi fejlődését veszélyeztető súlyos kötelességszegésként értékelendő.

A kiskorú veszélyeztetése büntettének a ténybeli alapjai mind a vádiratban, mind az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában szerepelnek, ezért ez a minősítés a vádhoz kötöttséggel kapcsolatos aggályokat sem vetett fel. Miután az ítélkezési gyakorlat a kiskorú veszélyeztetése büntette esetén a folytatólagosság megállapítását nem teszi lehetővé, természetes egységként került ez a bűncselekmény értékelésre.

A büntetés kiszabásával összefüggésben - miután korábban már született egy nem jogerős, utóbb hatályon kívül helyezett ítélet, amelyben a vádlottal szemben 8 év szabadságvesztés kiszabására került sor - a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy a megismételt eljárásban a súlyosítási tilalom érvényesül-e. Ezt a kérdést nemlegesen döntötte el. Részben azért, mert a korábbi hatályon kívül helyezés egyik oka a megalapozatlanság volt, részben pedig a 2013. évi szeptember hó 30. napján történő vádkiterjesztésre figyelemmel (Be.405.§ (2) bekezdés a) és c) pontjai).

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket áttekintve a másodfokú bíróság a vádlott esetében súlyosító körülményként értékelte a kettőt meghaladó bűnhalmazatot és a folytatólagos elkövetést, valamint azt, hogy a cselekmények hatására a sértett maradandó lelki sérüléseket szenvedett, melyek mind az életvitelében, mind a párkapcsolatában végigkísérik és negatív következményekkel járnak.

Enyhítő körülményként vette ugyanakkor figyelembe a vádlott büntetlen előéletét és az időmúlás tényét. Ez utóbbi azonban részletes indokolást is igényelt.

A mintegy négy évet felölelő bűncselekmények befejezésétől a másodfokú bíróság ítéletének kihirdetéséig nyolc évet meghaladó idő telt el, de a büntetőeljárás megindulása és jogerős befejezése közötti időmúlás is meghaladta a hat évet. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetés kiszabása körében különösen az utóbbi időtartam bír jelentős enyhítő hatással, miután az túlnyomórészt az ügyben eljáró hatóságok téves jogalkalmazására, jogértelmezésére volt visszavezethető. A nyomozó hatóság a törvényes figyelmeztetéseket elmulasztva hallgatta ki a sértettet, illetve olyan személyt rendelt ki szakértőként, aki a szakértői névjegyzékben nem szerepelt, szakvélemény előterjesztésére nem lett volna jogosult. Az említett eljárási szabálysértéseket az első ízben eljáró Komlói Városi Bíróság sem észlelte, sőt a sértett törvényes figyelmeztetése a bírósági tárgyaláson is elmaradt. Ezekre az okokra figyelemmel hozott a Baranya Megyei Bíróság 2011. december 7-én hatályon kívül helyező döntést. Nem volt továbbá figyelmen kívül hagyható az sem, hogy az eljáró bíróságok csak négy évet meghaladó eljárás után, 2013. szeptember 30-án észlelték, hogy az ügy elbírálása törvényszéki hatáskörbe tartozik, ami a bírósági eljárás immár negyedik alkalommal történő előről kezdéséhez vezetett.

Ezek tehát olyan körülmények amelyek a vádlott terhére nyilvánvalóan nem róhatók, hanem nyomatékos enyhítő körülményként veendő figyelembe. Döntően tehát erre vezethető vissza az, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamát - ebben a részében az enyhítést célzó fellebbezést megalapozottnak találva - 9 év szabadságvesztésre enyhítette.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata az 1978. évi IV. törvény 42.§ (2) bekezdésének b/2. pontja szerint fegyház.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása az 1978. évi IV. törvény 53.§-án és az 55.§ (1) és (2) bekezdésén alapul.

Az 1978. évi IV. törvény rendelkezéseinek alkalmazására figyelemmel az ítélet rendelkező részében nem kellett megjeleníteni a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját. Ezért a másodfokú bíróság az erre vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzte azzal, hogy a fegyház fokozatra tekintettel a vádlott a büntetés négyötöd részének kitöltése után lesz feltételes szabadságra bocsátható (1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bekezdés I. fordulat).

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének a bűncselekmények minősítésére, a büntetőjogi jogkövetkezményre és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába az 1978. évi IV. törvény 99.§ (1) és (2) bekezdése alapján a vádlott vonatkozásában beszámítani rendelte az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

P é c s, 2014. november 28.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 8.B.424/2013/18. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.60/2014/4. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2014. évi november hó 28. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.

a tanács elnöke